

Рейтинговий звіт PTRK 001-008 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	27.12.2007 р.
Дата оновлення:	31.05.2011 р.
Кредитний рейтинг:	uaBBB
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» за 2009–2010 рр. та I квартал 2011 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

4 – Висока надійність. Банк достатньо надійний, але більш чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних чинників, ніж банк з рейтингом «5». Імовірність виникнення проблем із своєчасним поверненням вкладу невелика.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна»

Дата	27.12.2007 р.	22.05.2008 р.	29.01.2009 р.	24.11.2009 р.	26.02.2010 р.	25.11.2010 р.	31.05.2011 р.
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	стабільний	стабільний	негативний	негативний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	зниження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу

Історія рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна»

Дата	24.02.2009 р.	31.05.2011 р.
Рівень рейтингу	4	4
Рейтингова дія	визначення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» підтримується:

- наявністю підтримки з боку основного акціонера Банку – ВАТ «Банк Петрокоммерц», який є членом низки фінансово-економічних організацій та входить до 30 найбільших банків Росії;
- прийнятними показниками ліквідності;
- очікуваним збільшенням статутного капіталу (станом на 01.04.2011р. внески за незареєстрованим статутним капіталом складають 206 млн. грн.);
- інформаційною відкритістю та прозорістю.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що обумовлює залежність від найбільших його клієнтів та може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- збитковою діяльністю, що обумовлено низькою якістю активів та значними адміністративними витратами;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість Банку;
- низькою діловою активністю та збереженням складної ситуації в окремих галузях економіки, що обмежує платоспроможний попит на кредитування та негативно впливає на фінансові показники Банку.

Основні фінансові показники ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна»

Показник	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11
Активи, млн. грн.	551,85	911,02	788,60	1084,15	955,28	935,38	926,12	916,99	950,40	1 090,73
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	421,09	743,97	587,24	743,44	588,29	598,60	558,39	581,96	643,77	717,82
Кошти клієнтів, млн. грн.	256,67	721,43	615,69	594,00	578,72	644,88	649,37	635,55	644,34	589,41
Власний капітал, млн. грн.	40,63	73,68	79,60	152,31	106,85	73,49	73,28	73,56	73,44	-48,59
Доходи, млн. грн.	82,61	128,18	144,34	171,42	147,95	31,30	56,73	78,30	100,23	21,17
Витрати, млн. грн.	76,30	116,63	138,15	165,64	194,65	31,00	56,64	78,06	100,38	142,68
Чистий операційний дохід, млн. грн.	48,84	77,41	80,32	99,73	62,54	9,32	13,82	16,10	20,66	5,71
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	9,93	18,52	14,95	15,23	-46,10	0,30	0,09	0,26	-0,52	-121,51
Чистий прибуток, млн. грн.	6,32	11,56	6,19	5,77	-46,70	0,30	0,09	0,25	-0,14	-121,51
Доходність активів (ROA) ¹ , %	1,14	1,27	0,79	0,53	-	-	-	-	-	-
Доходність капіталу (ROE) ² , %	15,55	15,69	7,78	3,79	-	-	-	-	-	-

¹ Значення (ROA) на звітну дату

² Значення (ROE) на звітну дату

Резюме

ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» (далі – Банк) працює на банківському ринку з 1996 року. Станом на 01.04.2011 р. Банк належить до IV групи банків та посідає 91 місце серед 176 банків України. Істотну участь у статутному капіталі Банку має ВАТ «Банк Петрокоммерц», якому належить 90,0616% акцій.

Банк є універсальною фінансовою установою, яка надає широкий спектр банківських послуг. Клієнтська база Банку налічує близько 50 небанківських фінансових установ, близько 2,5 тисячі корпоративних клієнтів та понад 65 тисяч фізичних осіб. Банк обслуговує близько 76 тисяч рахунків, переважна більшість яких – поточні рахунки фізичних осіб у національній валюті.

ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» є міжрегіональним банком, що станом на 1 квітня поточного року представлений у 9 областях України й АР Крим 17 відділеннями. Окремі відділення є збитковими. З метою оптимізації регіональної мережі у минулому році закрито 4 відділення. У поточному році планується закриття 2 відділень в АР Крим та відкриття 1 відділення в Дніпропетровську.

Картковий бізнес Банк розвиває, співпрацюючи тільки з міжнародними платіжними системами. Наразі Банк є асоційованим членом МПС VISA та афілійованим членом МПС MasterCard, проте емітує тільки картки Visa. Переважну більшість карток емітовано під зарплатні проекти. Обслуговування БПК здійснюється через мережу банків-партнерів, а також через власну інфраструктуру, яка налічує 46 банкоматів та 394 POS-термінали. Власного процесингового центру Банк не має.

Погіршення якості активів та спрямування значного обсягу коштів на формування резервів для відшкодування можливих втрат від активних операцій, призвело до від'ємного значення фінансового результату за підсумком 2009 року та, відповідно, до зменшення обсягу власних коштів. Подальше погіршення якості активів зумовило збиткову діяльність за підсумком I кварталу поточного року. Обсяг отриманих збитків перевищив обсяг статутного капіталу. Власний капітал ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» станом на 1 квітня 2011 року має від'ємне значення. Пом'якшення вимог НБУ до якості капіталу банків, зокрема можливість враховувати внески за незареєстрованим статутним капіталом до складу регулятивного капіталу сприяє дотриманню Банком економічних нормативів та функціонуванню фінансової установи у звичайному режимі. Статутний капітал фінансової установи складає 113,04 млн. грн., внески за незареєстрованим статутним капіталом – 206,43 млн. грн. Показники капіталізації перевищують нормативні значення.

Основу ресурсної бази складають кошти клієнтів. Кошти, залучені від основного акціонера (з урахуванням субординованого боргу), формують близько десятої частини зобов'язань. Кошти від інших банків залучено переважно на умовах SWAP. Сальдо за міжбанківськими операціями є активним.

Портфель залучених коштів клієнтів переважно сформовано строковими коштами, коефіцієнт клієнтської бази є прийнятним. Якість ресурсної бази Банку задовільна. Кошти 20 найбільших кредиторів формують близько половини обсягу зобов'язань, проте до їх складу входять банківські установи, з якими операції виконано на умовах SWAP та кошти, залучені від основного акціонера. Разом з тим, значна концентрація депозитного портфеля (кошти 10 найбільших вкладників формують 61,73% обсягу депозитного портфеля) обмежує фінансову гнучкість Банку.

Клієнтський кредитний портфель переважно сформовано кредитами корпоративних клієнтів. За цільовим спрямуванням переважають кредити, надані у поточну діяльність, за строками користування кредитними коштами – короткострокові. Більше ніж 56% обсягу клієнтського кредитного портфеля сформовано кредитами, що надано у ВКВ. Окремі позичальники не мають валютних надходжень. Відповідно, в умовах девальвації національної валюти боргове навантаження на позичальників підвищилося. Обсяг простроченої заборгованості за кредитами, наданими у ВКВ перевищив обсяг строкової заборгованості.

Незважаючи на те, що система управління ризиками, створена в ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна», забезпечує виявлення, оцінку, моніторинг та контроль всіх видів ризиків на відповідних організаційних рівнях, вплив зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниження ділової активності в економіці призвело до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинуло на якість активів Банку. Обсяг простроченої заборгованості за кредитами збільшився, а частка – перевищила 39%. Значний обсяг коштів Банком спрямовано на формування резервів для відшкодування можливих втрат від активних операцій, рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля складає майже 32%, проте прострочена заборгованість за кредитами не покривається сформованими резервами в повному обсязі.

Працівниками юридичної служби проводиться робота щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Значну кількість позовів було задоволено на користь Банку. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями. За окремими кредитами майно, що виступало забезпеченням, прийнято на баланс Банку. Разом з тим, певний обсяг проблемної заборгованості було переуступлено третім особам, незначну суму безнадійної заборгованості було списано.

Актуальною для Банку протягом аналізованого періоду залишається концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками. Кредити 20 найбільших позичальників формують більше ніж 3/4 обсягу кредитного портфеля клієнтів. Разом з тим, збільшення обсягу та покращення структури регулятивного капіталу, що зумовлено внесками коштів за незареєстрованим статутним капіталом, сприяло зниженню концентрації відносно капіталу I рівня (обсяг кредитів 20 найбільших позичальників станом на 01.04.2011 р. відповідає 178,84% основного капіталу).

Галузева диверсифікація кредитів, наданих юридичним особам, залишається прийнятною.

Портфель цінних паперів на продаж сформовано ОВДП, інвестиційними сертифікатами 2-го рівня лістингу, а також неліквідними простими іменними акціями. Обсяг останніх є незначним, резерв під знецінення неліквідних цінних паперів сформовано в повному обсязі.

Високоліквідні активи складають близько 35% чистих активів. Невідповідність активів та пасивів за строками до погашення зумовлена специфікою обліку внесків за незареєстрованим статутним капіталом. Банк має можливість залучати кошти основного акціонера – обсяг зобов'язань з кредитування, отриманих від ВАТ «Банк Петрокоммерц» станом на 01.04.2011 р. складає 11 млн. дол. США. Нормативи ліквідності протягом аналізованого періоду є стабільно вищими за мінімальні вимоги НБУ, залежності від міжбанківських ресурсів Банк не має.

Зниження показників ефективності діяльності, що відбувається починаючи з 2009 року, зумовлене зменшенням обсягу активів, здатних генерувати грошові надходження (через погіршення платоспроможності позичальників) та обмеженими можливостями вкладання вільних коштів (ринковий чинник спільний для фінансових установ) внаслідок складної ситуації в економіці країни. Водночас, зважаючи на якість кредитів, кредитний портфель потребує подальшого резервування. Фінансовий результат Банку певною мірою залежатиме від успішності проведення процедури стягнення проблемної заборгованості.

Стратегія розвитку ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» передбачає основні пріоритети: створення невеликого, але ефективного банку, що працює в сегменті середнього і малого бізнесу, розвиток роздрібного напряму в умовах обмеженого бюджету, формування продуктової пропозиції і технологій продажів, що дозволяють швидко нарощувати в своєму сегменті кредитний портфель заданого рівня якості та диверсифікації, створення ефективної мережі продажів у найбільш перспективних регіонах України, стабільний рівень доходів, що забезпечують прийнятний рівень рентабельності для акціонера.

Пріоритетним для Банку у поточному році є вихід на «точку беззбитковості», формування достатнього рівня резервів під ризики кредитного портфеля, зменшення рівня негативно-класифікованих активів, створення умов для зростання бізнесу та прибуткової діяльності у 2012 році.

Основою стратегії розвитку Банку на 2011-2012 роки є підвищення прибутковості діяльності шляхом відновлення кредитування.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна» підтверджено на рівні uaBBB, прогноз змінено на «стабільний», рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) підтверджено на рівні «4».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11
Активи										
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	100,01	128,50	77,07	79,60	81,32	82,07	133,62	123,74	107,06	103,87
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	4,78	21,50	14,54	4,48	5,18	78,93
Кошти в інших банках	47,34	86,32	152,06	326,97	321,68	242,34	247,26	253,32	244,99	419,06
Кредити клієнтам	377,39	684,84	551,24	688,41	564,26	621,54	562,01	554,68	593,60	598,67
Цінні папери	15,09	5,84	3,39	2,18	17,08	17,28	1,31	13,46	38,09	38,09
Довгострокові вкладення	13,34	11,15	11,66	9,35	8,77	10,62	9,78	9,03	13,15	12,67
Нараховані доходи	4,99	11,29	22,23	37,01	51,02	51,46	50,74	49,03	35,85	39,49
Резерви	-10,73	-25,40	-39,41	-66,91	-119,37	-144,89	-135,49	-123,56	-115,15	-228,53
Інші активи	4,40	8,48	10,36	7,54	25,74	33,46	42,36	32,83	27,62	28,48
Разом активів	551,85	911,02	788,60	1084,15	955,28	935,38	926,12	916,99	950,40	1090,73
Зобов'язання										
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	211,70	86,24	47,52	321,97	220,66	143,72	121,98	135,62	159,99	269,35
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	160,64	446,15	315,37	335,35	318,36	387,10	377,46	357,30	326,51	281,11
Кошти фізичних осіб	96,02	275,28	297,33	258,64	260,37	257,77	271,91	278,24	317,83	308,29
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	13,64	13,64	33,84	0,00	40,72	63,40	63,26	63,31	63,69	63,68
Нараховані витрати	2,77	5,72	5,09	6,10	3,48	4,26	4,30	4,05	4,47	5,18
Інші зобов'язання	26,44	10,32	6,87	9,78	4,85	5,63	13,93	4,90	4,47	211,69
Разом зобов'язань	511,22	837,34	709,00	931,84	848,43	861,89	852,84	843,43	876,96	1139,31
Власний капітал										
Сплачений статутний капітал	22,97	44,87	44,87	113,04	113,04	113,04	113,04	113,04	113,04	113,04
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	11,35	17,24	28,54	34,80	40,51	40,51	40,51	40,51	40,51	40,51
Результат минулих років	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-80,36	-80,36	-80,36	-80,36	-80,50
Результати переоцінки	0,00	0,02	0,00	-1,31	0,00	0,00	0,00	0,12	0,39	-0,12
Фінансовий результат поточного року	6,32	11,56	6,19	5,77	-46,70	0,30	0,09	0,25	-0,14	-121,51
Всього власний капітал	40,63	73,68	79,60	152,31	106,85	73,49	73,28	73,56	73,44	-48,59

Дані звіту про фінансові результати ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11
Доходи										
Процентні доходи	50,49	80,92	93,08	107,01	102,63	18,06	34,32	47,95	62,16	14,34
Комісійні доходи	24,69	39,39	45,52	36,20	26,20	9,23	14,86	20,35	25,91	5,38
Результат від торговельних операцій	6,02	6,95	3,96	27,37	18,34	3,90	7,30	9,72	11,69	1,17
Інші операційні доходи	1,14	0,71	1,44	0,72	0,74	0,11	0,21	0,23	0,32	0,27
Інші доходи	0,27	0,22	0,33	0,12	0,05	0,00	0,04	0,05	0,15	0,01
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Разом доходів	82,61	128,18	144,34	171,42	147,95	31,30	56,73	78,30	100,23	21,17
Витрати										
Процентні витрати	25,45	40,26	50,41	55,64	68,42	18,01	34,86	50,28	63,72	11,86
Комісійні витрати	2,10	3,64	5,34	3,57	3,92	0,98	1,80	2,67	3,59	0,78
Інші операційні витрати	5,97	6,66	7,94	12,36	13,03	2,99	6,21	9,20	12,12	2,81
Загальні адміністративні витрати	35,72	43,22	52,10	56,69	56,76	14,31	28,46	42,52	56,36	13,85
Відрахування в резерви	3,45	15,89	13,60	27,93	51,93	-5,30	-14,70	-26,63	-35,03	113,38
Податок на прибуток	3,61	6,96	8,76	9,46	0,60	0,00	0,01	0,01	-0,38	0,00
Разом витрат	76,29	116,63	138,15	165,64	194,65	31,00	56,64	78,06	100,38	142,68
Фінансовий результат	6,32	11,56	6,19	5,77	-46,70	0,30	0,09	0,25	-0,14	-121,51